

Remissyttrande

Diarienummer: 3.4.16-06558/2026

den 16 oktober 2026

Jordbruksverket

Process- och regelenheten, Jordbrukarstödsavdelningen

jordbruksverket@jordbruksverket.se

RegelJordbrukarstod@jordbruksverket.se

Sveriges Jordägareförbunds yttrande över förslag till nya föreskrifter om ansökan om jordbrukarstöd

Sveriges Jordägareförbund (härefter Förbundet) har inbjudits att yttra sig över *förslag till nya föreskrifter om ansökan om jordbrukarstöd* - diarienummer: 3.4.16-06558/2026 och önskar framföra följande ståndpunkter.

Inledning

Förbundet välkomnar Jordbruksverkets ambition att förenkla och förtydliga regelverket för ansökan om jordbrukarstöd. Det är positivt att myndigheten genomför en översyn i syfte att minska dubbelregleringar, ta bort onödiga krav och skapa ett mer enhetligt och förutsägbart ansökningsförfarande.

Förbundet anser dock att ambitionen med regelförenklingar måste vara högre än att enbart minska antalet bestämmelser och förenkla föreskriftstexten. Målsättningen måste vara att åstadkomma faktiska förenklingar som minskar den administrativa bördan, tidsåtgången och kostnaderna för lantbruksföretagen.

Ett viktigt led i detta arbete är att öka förtroendet och tilliten till lantbruksföretagarna. Regelverk och myndighetsutövning bör i högre grad utgå från att lantbrukarna har både kunskap och vilja att uppfylla gällande villkor. Myndigheternas arbete behöver därför ha ett tydligare rådgivande och främjande perspektiv, där vägledning och möjlighet till rättelse prioriteras framför ytterligare detaljreglering och kontroll.

Förbundet anser att förenklingar i första hand ska utgå från lantbruksföretagens behov, men att ett enklare regelverk även skapar förutsättningar för en effektivare myndighetsutövning och minskade administrativa kostnader hos Jordbruksverket och länsstyrelserna.

Särskilda synpunkter

- Förbundet välkomnar Jordbruksverkets förslag att minska dubbelregleringar och förenkla föreskrifternas utformning. Förenklingarna behöver dock följas av konkreta åtgärder som minskar lantbruksföretagens faktiska administrativa börda.
- Förbundet anser att regelverket och ansökningsförfarandet i högre grad ska bygga på tillit till lantbruksföretagarna och en ökad tillämpning av proportionalitetsprincipen.
- Förbundet välkomnar förslaget som innebär att fler sökande ges möjlighet att komplettera bristfälliga ansökningar i stället för att dessa avvisas direkt. Det är en viktig förändring för att öka rättssäkerheten och minska risken för orimliga ekonomiska konsekvenser till följd av administrativa misstag.
- Förbundet anser att Jordbruksverket ska ha en tydlig målsättning om att uppgifter som redan finns tillgängliga hos berörda myndigheter inte ska behöva lämnas på nytt av lantbruksföretagaren.
- Förbundet efterlyser en ökad flexibilitet vid ändring och komplettering av ansökningar, där hänsyn tas till de praktiska förutsättningarna inom lantbruket och de förändringar som kan uppstå under odlingssäsongen.
- Förbundet anser att digitaliseringen av ansökningsförfarandet behöver utvecklas så att den leder till minskad administration och förenklad hantering, inte enbart till en digitalisering av befintliga administrativa krav.
- Förbundet anser att myndigheternas kontroll och handläggning ska vara proportionerlig, likriktad och i högre grad präglas av vägledning och ett företagervänligt bemötande.
- Förbundet efterlyser en tydligare uppföljning av vilka effekter regelförändringarna får för lantbruksföretagens faktiska tidsåtgång och administrativa kostnader.
- Förbundet anser att ersättningsnivån på 340 kronor per timme för lantbrukarens eget arbete är alldeles för låg. Nivån speglar inte det faktiska värdet av lantbrukarens arbetsinsats och behöver höjas för att ge en rimlig ersättning för den tid och det arbete som läggs ned.
- Förbundet föreslår att kravet på att redovisa arealer med två decimaler ändras till en decimal. En sådan förändring skulle utgöra en konkret regelförenkling.

Övergripande synpunkter

Regelförenklingar måste leda till minskad administration för lantbruksföretagen

Förbundet ser positivt på Jordbruksverkets ambition att förenkla föreskrifterna genom att minska dubbelregleringar och ta bort bestämmelser som redan regleras i överordnad lagstiftning.

Det är dock viktigt att skilja på förenklingar av regelverkets utformning och förenklingar som faktiskt minskar administrationen för den enskilda lantbruksföretagaren. I konsekvensutredningen framgår att föreslagna förändringar inte är avsedda att påverka det digitala ansökningssystemet SAMi och att de uppgifter som lantbrukarna behöver lämna i samband med ansökan i huvudsak kommer att vara desamma som tidigare. Förbundet anser därför att förslaget endast i begränsad omfattning kan förväntas minska den faktiska administrationen för lantbruksföretagen.

Det är positivt att föreskrifterna blir enklare att läsa och tillämpa, men den administrativa bördan uppstår i stor utsträckning genom de uppgifter som företagen behöver sammanställa och rapportera, de kontroller som behöver genomföras samt de kompletteringar och rättelser som uppstår under ansökningsprocessen.

Förbundet anser att Jordbruksverket bör ges en tydligare målsättning att löpande minska företagens administrativa kostnader och redovisa hur genomförda regelförenklingar bidrar till detta. Förenklingar får inte heller innebära att administrativa uppgifter och kostnader flyttas från myndigheterna till lantbruksföretagen. Utgångspunkten måste vara att den samlade administrationen ska minska.

Ökad tillit till lantbruksföretagarna och proportionalitet vid myndighetsutövning

Förbundet anser att det finns ett stort behov av att utveckla myndigheternas förhållningssätt till lantbruksföretagen. Dagens stöd- och kontrollsystem är omfattande och komplext. Det ställer höga krav på lantbruksföretagarna att känna till och följa en stor mängd bestämmelser, datum och administrativa rutiner. Samtidigt kan även mindre felaktigheter leda till ekonomiska konsekvenser som inte alltid står i rimlig proportion till felets betydelse.

Förbundet anser att ett tillitsbaserat arbetssätt i högre grad behöver genomsyra myndigheternas arbete med stödsökningar, uppföljning och kontroll. Det innebär inte att nödvändiga kontroller ska upphöra, utan att kontrollerna ska vara ändamålsenliga, proportionerliga och inriktade på att uppnå avsedd nytta. Det är viktigt att regelverket tydligare skiljer mellan avsiktliga felaktigheter och oavsiktliga administrativa misstag. Lantbruksföretagare som vill göra rätt ska i första hand ges vägledning och möjlighet att rätta fel, i den utsträckning som EU regelverk medger.

Förbundet anser även att Jordbruksverket och länsstyrelserna bör utveckla ett mer rådgivande och serviceinriktat arbetssätt. Det behöver finnas en hög kompetens hos myndigheternas personal om lantbrukets praktiska förutsättningar och de utmaningar som företagen möter. Det ska vara lätt att göra rätt!

Enklare ansökningsförfarande och ökad användning av befintliga uppgifter

Förbundet anser att Jordbruksverket bör utveckla ansökningsförfarandet med målsättningen att den enskilda lantbruksföretagaren ska behöva lämna så få uppgifter som möjligt. Uppgifter om exempelvis mark, djurinnehav, företagsförhållanden och tidigare godkända underlag finns i många fall redan tillgängliga hos myndigheterna eller i befintliga register. Det är inte rimligt att lantbruksföretagare återkommande ska behöva lägga tid och resurser på att rapportera uppgifter som myndigheterna redan har tillgång till.

Förbundet anser att principen om att en uppgift endast ska behöva lämnas en gång bör vara vägledande vid den fortsatta utvecklingen av stödansökningssystemet, det ska även omfatta kontroll utförd av certifieringsorgan och kommuner. Detta skulle innebära betydande förenklingar för lantbruksföretagen och samtidigt kunna effektivisera myndigheternas arbete genom färre manuella kontroller och kompletteringar.

Förutsägbarhet och likriktad myndighetsutövning

Förbundet välkomnar att Jordbruksverket vill minska detaljregleringen och i högre grad tillämpa överordnad lagstiftning. Det är samtidigt viktigt att en minskad detaljreglering inte leder till större skillnader i handläggning och tillämpning mellan länsstyrelserna.

Förbundet anser att Jordbruksverket har ett särskilt ansvar för att ta fram tydliga och enhetliga rutiner som säkerställer att lantbruksföretagare behandlas likvärdigt oavsett var i landet verksamheten bedrivs. Det är också viktigt att vägledning och information är lättillgängliga och att myndigheterna tar ansvar för att reglerna kan förstås och tillämpas utan att lantbruksföretagarna behöver anlita extern expertis i onödan. Ett enklare regelverk ska inte behöva innebära minskad rättssäkerhet.

Ersättningsnivå för eget arbete

Vi anser att ersättningsnivån på 340 kronor per timme för lantbrukarens eget arbete är alldeles för låg.

Ersättningen ska inte bara motsvara en skälig lön utan även täcka kostnader för sociala avgifter, försäkringar, pension och andra kostnader som är förknippade med att driva företag. Med dagens kostnadsläge innebär den föreslagna nivån att lantbrukarens arbetsinsats värderas betydligt lägre än om motsvarande arbete skulle utföras av en anlitad entreprenör. Ersättningsnivån bör därför höjas så att den bättre motsvarar den faktiska kostnaden för arbetet.

Förenklad arealredovisning genom krav på endast en decimal

Vi föreslår att kravet på att redovisa arealer med två decimaler ändras till en decimal. En sådan förändring skulle utgöra en konkret regelförenkling och bidra till att minska den administrativa bördan för lantbruksföretagen. Redovisning med en decimal bedöms i många fall vara tillräcklig för stödhanteringen och skulle minska behovet av detaljerade arealberäkningar.

Specifika synpunkter på föreslagna ändringar

Remissinstans	Synpunkter	Jordbruksverkets kommentarer
Sveriges Jordägareförbund	<p>2 kap. 1 § – Elektronisk ansökan</p> <p>Bra med en mer teknikneutral reglering. Digitaliseringen måste ge konkreta förenklingar för lantbruksföretagen. Jordbruksverket bör utveckla mer förifyllda uppgifter, återanvändning av tidigare inlämnad information och enkla digitala rättelser. Tekniska brister i myndighetens system bör inte medföra negativa konsekvenser för sökanden.</p>	
Sveriges Jordägareförbund	<p>2 kap. 2–6 §§ – Uppgifter i ansökan</p> <p>Bra med tydligare struktur och minskad dubbelreglering. Det bör dock göras en fortsatt översyn av vilka uppgifter som faktiskt måste begäras från företagaren. Uppgifter om bland annat block, skiften, företag och ekologisk produktion som redan finns hos behöriga myndigheter bör förifyllas eller hämtas automatiskt i den utsträckning rättsliga och tekniska förutsättningar medger.</p>	
Sveriges Jordägareförbund	<p>2 kap. 5 § – Koncernuppgifter</p> <p>Kravet på att ange företag inom en koncern bör tillämpas så att uppgifter inte behöver lämnas på nytt varje år om förhållandena är oförändrade. Förbundet föreslår förifyllda uppgifter och möjlighet för sökanden att bekräfta eller korrigera dem, samt att uppgiftskravet begränsas till vad som behövs för prövningen.</p>	
Sveriges Jordägareförbund	<p>2 kap. 8 § – Stöd till unga jordbrukare</p> <p>Förbundet anser att redan prövade utbildningsunderlag inte ska behöva lämnas på nytt. Dokumentation om ägande bör i normalfallet kunna återanvändas när sökanden bekräftar att förhållandena inte har ändrats. Kompletterande handlingar bör endast efterfrågas när det behövs för en korrekt prövning.</p>	

Remissinstans	Synpunkter	Jordbruksverkets kommentarer
Sveriges Jordägareförbund	<p>Tidigare 8 § SJVFS 2022:30 – När ansökan anses inkommen</p> <p>Förbundet välkomnar att en framställan i högre grad ska bedömas enligt förvaltningslagen och att ofullständiga ansökningar kan kompletteras i stället för att avvisas direkt. Det stärker proportionalitet och rättssäkerhet. Jordbruksverket bör säkerställa tydlig information till sökande och likvärdig tillämpning mellan länsstyrelserna. Möjligheten att komplettera måste dock respektera de tidsfrister som följer av överordnade regler.</p>	
Sveriges Jordägareförbund	<p>3 kap. 1 § – Ändringar och kompletteringar</p> <p>Förbundet välkomnar en tydligare samlad reglering av ändringar. Lantbrukets förutsättningar kan förändras under odlingssäsongen till följd av väder och andra omständigheter. Reglerna bör därför ge största möjliga flexibilitet för rättelser och kompletteringar inom EU-regelverkets ramar, med tydlig vägledning i stället för onödiga avdrag vid oavsiktliga fel.</p>	
Sveriges Jordägareförbund	<p>3 kap. 3–4 §§ – Huvudgröda, skiftesgränser och återkallelse</p> <p>Förbundet ser positivt på möjligheterna att ändra huvudgröda och skiftesgränser samt dra tillbaka ansökan eller delar av denna till den 31 oktober enligt förslaget. Jordbruksverket bör också utreda om sökta åtgärder eller arealer kan flyttas mellan skiften utan ökning av företagets totala ansökta stöd, när stödvillkoren och EU-rätten medger detta.</p>	
Sveriges Jordägareförbund	<p>4 kap. 1–5 §§ – Överlåtelse</p> <p>Tydligare reglering av hela och delvisa överlåtelse. Förfarandet bör förenklas ytterligare vid generationsskiftet, ändrade arrenden och ombildning av företag. Digital överlåtelse, återanvändning av befintliga uppgifter och tydliga tidsfrister bör eftersträvas så att normala förändringar i företagandet inte försvåras i onödan.</p>	
Sveriges Jordägareförbund	<p>Tidigare 10 § SJVFS 2022:30 – Undantag i enskilda fall</p> <p>Förbundet noterar att bestämmelsen om undantag i enskilda fall tas bort. Förbundet motsätter sig inte att överflödigt reglering upphävs, men Jordbruksverket bör tydliggöra hur särskilda omständigheter och oförutsedda händelser kan beaktas enligt det nya regelverket så att flexibilitet och rättssäkerhet inte försämras.</p>	

Konsekvensutredningen – administrativa kostnader för lantbruksföretagen

Förbundet välkomnar att Jordbruksverket har genomfört en särskild konsekvensanalys av företagens administrativa bördor. Det är positivt att myndigheten redovisar bedömningar av tidsåtgång och kostnader för olika stödformer.

Förbundet anser dock att konsekvensutredningen tydligare behöver beskriva vilka faktiska administrativa besparingar som de föreslagna ändringarna förväntas medföra för lantbruksföretagen. Det bör även analyseras i vilken utsträckning den totala administrativa bördan omfattar arbetet med att ta fram underlag, kontrollera uppgifter, hantera kompletteringar och kommunicera med myndigheterna.

Förbundet föreslår att Jordbruksverket följer upp förändringarna efter införandet och utvärderar den faktiska tidsåtgången och de administrativa kostnaderna på företagsnivå. Uppföljningen bör genomföras i nära samverkan med företrädare för lantbruksföretagen för att säkerställa att utvärderingen utgår från näringens praktiska förutsättningar.

Avslutande synpunkter

Förbundet välkomnar Jordbruksverkets ambition att förenkla och förtydliga regelverket för ansökan om jordbrukarstöd och är i huvudsak positivt till den föreslagna inriktningen. Samtidigt anser Förbundet att det finns behov av ett mer omfattande och långsiktigt arbete för att minska lantbruksföretagens administrativa börda.

Regelförenklningar måste utgå från lantbruksföretagarens perspektiv och leda till faktiska förbättringar i den dagliga verksamheten. Mindre administration, ökad flexibilitet och ett mer tillitsbaserat förhållningssätt från myndigheterna är viktiga delar för att stärka lantbruksföretagens lönsamhet, konkurrenskraft och vilja att utveckla verksamheten. Förbundet anser att Jordbruksverket bör ha en tydlig målsättning att förenkla ansökningsförfarandet ytterligare inför kommande programperiod, med färre uppgiftskrav, ökad digital samordning och en mer proportionerlig kontroll och handläggning.

Ett förenklat och mer förutsägbart regelverk skapar bättre förutsättningar för både lantbruksföretag och myndigheter. Det frigör resurser som i högre grad kan användas till att utveckla svensk jordbruksproduktion och stärka landets livsmedelsberedskap.

Johan Varenius
Sakkunnig jordbruk & vilt

Anders Grahn
Generalsekreterare

Sveriges Jordägareförbund representerar större privata markegendomarna i Sverige. Förbundets medlemmar skapar nytta för människor och miljö genom ett långsiktigt förvaltande av förnyelsebara naturresurser. Vi erbjuder ett helhetsperspektiv på modernt landsbygdsföretagande eftersom våra medlemmar bedriver jordbruk, skogsbruk och energiproduktion i större skala på samma fastighet. Genom stärkt landsbygdsföretagande och äganderätt vill vi utveckla näringslivet på den svenska landsbygden.